

УДК 636.7:619:616.988.5:619:616-085
© 2012

*Коне М. С., кандидат ветеринарних наук,
Петренко А. А., аспірант**
Полтавська державна аграрна академія

Цибулько О. О., лікар ветеринарної медицини
ТОВ «Ветсервіс», м. Полтава

ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ ДАНІ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ СОБАК ТА ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СХЕМ ЛІКУВАННЯ В ТОВ «ВЕТСЕРВІС» м. ПОЛТАВА

Рецензент – кандидат ветеринарних наук І. І. Панікар

Вивчені вікова й породна чутливість, сезонність виникнення та динаміка прояву інфекційного гепатиту собак в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Ветсервіс» м. Полтава. Запропоновані різноманітні схеми лікування інфекційного гепатиту в собак. Розроблена нова лікувальна схема інфекційного гепатиту собак. Встановлено, що інфекційний гепатит частіше реєструється серед собак віком від одного до двох років (25,7 % випадків). Більш схильні до захворювання безпородні тварини (25,6 %). Хвороба має виражену сезонність, що проявляється частішими випадками виникнення гепатиту у весняно-літній період. Запропонована нами нова схема лікування забезпечує стовідсоткову ефективність.

Ключові слова: інфекційний гепатит, собака, лікування, схема, ефективність.

Постановка проблеми. Інфекційний гепатит собак (хвороба Рубарта) – гостра та контагіозна вірусна хвороба собак, що характеризується лихоманкою, запаленням слизових оболонок дихальної системи й органів травлення, ураженням печінки [1–3].

Останній час вірусні хвороби собак, у тому числі й інфекційний гепатит, нерідко зустрічаються й призводять до значних економічних збитків у галузі собаківництва [4, 6]. Тому вивчення епізоотології та розробка ефективних схем лікування дасть змогу поліпшити стан щодо інфекційного гепатиту собак, знизить витрати на лікування й підвищить рівень одужання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Аналізуючи дані журналів реєстрації хворих тварин ветеринарних клінік ТОВ «Ветсервіс» за 2008–2010 роки, можна зробити висновок, що м. Полтава є неблагополучним стосовно інфек-

ційного гепатиту собак. Діагностика захворювання проводиться на підставі епізоотологічних даних, клінічних ознак та результатів лабораторних досліджень [5, 7, 8].

У літературних джерелах зустрічається декілька схем лікування інфекційного гепатиту в собак, кожна з яких спрямована впливати на різні патогенетичні процеси. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці нових ефективних схем лікування даної хвороби, що впливатимуть на всі ланки патогенезу захворювання Рубарта.

Мета і завдання досліджень. Вивчити епізоотологічні дані щодо інфекційного гепатиту собак в м. Полтава та розробити нову ефективну схему лікування хворих тварин.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилися в період 2008–2010 років на базі ветеринарних клінік ТОВ «Ветсервіс» м. Полтава.

Із метою визначення ефективності різних лікувальних схем інфекційного гепатиту в умовах ветеринарних клінік ТОВ «Ветсервіс» нами було сформовано три дослідні групи тварин (по сім собак у кожній), хворих на гостру форму інфекційного гепатиту. Тварин відбирали за принципом аналогів.

Для вивчення інфекційного гепатиту собак використовували епізоотологічний, клінічний, статистичний методи.

Результати досліджень. У ході проведених дослідів із вивчення ефективності різних схем лікування хвороби Рубарта собак використовували такі засоби:

- полівалентна сироватка проти чуми, парвовірусних інфекцій і вірусного гепатиту м'ясоїдних;
- протівірусний імуномодулятор «Анандин»;

*Керівник – доктор ветеринарних наук, професор Ю. О. Приходько

- в якості антибактеріального препарату – антибіотик фтор хінолінового ряду «Енроксил», що являє собою 5-відсотковий розчин енрофлоксацину;

- вітаміни групи В (тіаміну гідрохлорид, піридоксину гідрохлорид, цианокобаламін), вітамін С (5-відсотковий розчин аскорбінової кислоти), «Катозал»;

- гепатопротектор «Ессенціале Н»;

- імуностимулятор та гепатопротектор «РБС-Кінг».

Окрім того виснаженим і зневодненим тваринам внутрішньовенно вводили розчини електролітів (5-відсотковий розчин глюкози, фізіологічний розчин і розчин Рінгера-Локка). За необхідністю проводили додаткове симптоматичне лікування.

У ході дослідів полівалентну сироватку вводили внутрішньом'язево двічі, з інтервалом 12–24 години.

«Анандин» застосовували в дозі 2 см³ внутрішньом'язево, один раз на добу протягом 3–5 діб.

«Енроксил» використовували із розрахунку 1 см³ на 10 кг ваги тварини підшкірно, один раз на добу, 5–7 днів поспіль.

«Ессенціале Н» вводили внутрішньовенно в дозі 1–1,5 см³ на 10 кг ваги тварини, один раз на добу впродовж семи діб.

Інші лікарські засоби використовували відповідно до настанов із застосування.

Для оцінки епізоотологічної ситуації з інфекційного гепатиту собак м. Полтава ми аналізували дані ветеринарної звітності по захворюваності собак у ветеринарних клініках ТОВ «Ветсервіс». Результати аналізу породної сприйнятливості інфекційному гепатиту представлені в таблиці 1.

Із отриманих даних встановлено, що частіше інфекційний гепатит в м. Полтава реєструється в безпородних собак (25,6 % від загальної кількості хворих тварин). Дані про вікову динаміку інфекційного гепатиту собак в умовах м. Полтава наведені в таблиці 2.

Як видно з даних таблиці 2, частіше на інфекційний гепатит хворіють собаки у віці від одного до двох років (25,7 %). Також слід звернути увагу на те, що цуценята віком до двох місяців не хворіють. Це, на нашу думку, пов'язано з високим рівнем колос трального імунітету, що формується за рахунок молозива матері. Результати вивчення сезонності хвороби Рубарта представлені в таблиці 3.

Аналізуючи отримані дані, нами встановлено: для інфекційного гепатиту собак в умовах

м. Полтава характерна сезонність перебігу. Частіше дане захворювання реєструється навесні та влітку (близько 15,4 % та 17,9 % випадків захворювання відповідно).

1. Породна сприйнятливість собак до інфекційного гепатиту в ветеринарних клініках ТОВ «Ветсервіс» за 2008–2010 роки

Порода собак	Захворіло	
	тварин	%
Доберман пінчер	1	2,5
Боксер	7	17,9
Ротвейлер	4	10,3
Німецька вівчарка	2	5,1
Середньо-азійська вівчарка	1	2,6
Східноєвропейська вівчарка	1	2,6
Курцхаар	2	5,1
Спаніель	8	20,5
Дог	2	5,1
Долмантин	1	2,6
Безпородні	10	25,6
Усього	39	100,0

2. Вікова сприйнятливість собак до інфекційного гепатиту за 2008–2010 роки

Вік собак	Захворіло	
	тварин	%
До двох місяців	0	0
Із двох до шести місяців	6	15,4
Із шести місяців до 1 року	8	20,5
1–2 роки	10	25,7
2–5 років	8	20,5
Старше 5 років	7	17,9
Усього	39	100,0

3. Сезонність прояву інфекційного гепатиту собак

Місяць	Захворіло	
	тварин	%
Січень	1	2,6
Лютий	2	5,1
Березень	3	7,7
Квітень	4	10,3
Травень	6	15,4
Червень	5	12,8
Липень	4	10,3
Серпень	7	17,9
Вересень	2	5,1
Жовтень	0	0
Листопад	2	5,1
Грудень	3	7,7
Усього	39	100,0

4. Терапевтична ефективність різних схем лікування інфекційного гепатиту собак

Група тварин	Кількість тварин	Схема лікування	Одужало		Загинуло	
			тварин	%	тварин	%
1	7	Полівалентна сироватка + «Енроксил» + «Анандин» + вітаміни групи В + вітамін С + «Катозал» + «Ессенціале Н» + «РБС-Кінг»	7	100,0	0	0
2	7	«Енроксил» + «Анандин» + вітаміни групи В + вітамін С + «Катозал» + «Ессенціале Н» + «РБС-Кінг»	5	71,4	2	28,6
3	7	«Енроксил» + «Анандин» + вітаміни групи В + вітамін С + «Катозал» + «РБС-Кінг»	3	42,9	4	57,1

Для визначення ефективності різних схем лікування гострої форми інфекційного гепатиту собак тварин трьох сформованих груп лікували різними комплексами препаратів. Результати дослідження різних схем лікування собак, хворих на інфекційний гепатит, у клініках ТОВ «Ветсервіс» наведені в таблиці 4.

Як свідчать дані таблиці 4, найбільшу ефективність лікування отримали при використанні схеми, що включала: полівалентну сироватку, «Енроксил», «Анандин», вітаміни групи В, вітамін С, «Катозал», «Ессенціале Н» та «РБС-Кінг». Ефективність даної схеми становить 100 %.

Висновки:

1. Інфекційним гепатитом хворіють собаки різних порід, однак частіше дане захворювання реєструється з-поміж безпородних тварин (у 25,6 % випадків).

2. Ензоотія хвороби Рубарта має виражену сезонність (частіше проявляється у весняно-літній період року).

3. Інфекційний гепатит реєструється у собак різного віку, але більш схильні до зараження тварини віком від одного до двох років (25,7 % випадків).

4. Розроблена нами схема лікування, що включає полівалентну сироватку, «Енроксил», «Анандин», вітаміни групи В, вітамін С, «Катозал», «Ессенціале Н» та «РБС-Кінг», має найвищу ефективність: при лікуванні із семи тварин одужало сім (100 %).

5. Ефективність лікування отримали при використанні схеми, що включала: полівалентну сироватку, «Енроксил», «Анандин», вітаміни групи В, вітамін С, «Катозал», «Ессенціале Н» та «РБС-Кінг». Ефективність даної схеми становить 100 %.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Белов А. Д. Болезни собак: Справочник / А. Д. Белов. – М.: Агропромиздат, 1990. – 368 с.
 2. Болезни собак и кошек: Справ. пособие / Под ред. С. И. Братухи. – К. : Вища школа, 1989. – С. 40–113, 173–212.
 3. Инфекционные и инвазионные болезни собак / Под ред. С. Я. Любашенко. – М., 1956. – С. 208.
 4. Казаков Д. Н. Этиология, диагностика и лечение при гепатитах у собак / Д. Н. Казаков // Автореф. дис. ... канд. вет. наук. – С-Пб., 2004. – 20 с.
 5. Красавцев Е. Л. Спектр антител к разным антигенам вируса у больных хроническим гепатитом С / Е. Л. Красавцев, С. В. Жаворонюк, В. М. Мишура [и др.] // Журн. микробиологии, эпидемиологии и

иммунологии. – 2006. – № 2. – С. 57–60.
 6. Руденко П. А. Эффективность применения катозала при лечении вирозоз у собак в условиях города Луганска / П. А. Руденко, А. А. Меженский, А. А. Руденко // 36. наук. праць ЛНАУ, серія «Ветеринарні науки». – № 50/73. – Луганськ, 2005. – С. 249–253.
 7. Сюрин В. Н. Диагностика внутренних болезней животных : Справочник / В. Н. Сюрин. – М. : Агропромиздат, 1991. – С. 228–237.
 8. Уласов В. И. Инфекционный гепатит у собак с различным иммунным статусом / Уласов В. И., Селиванов А. В. // Специфическая профилактика и диагностика инфекционных болезней животных, 1986. – С. 33–36.